

ZAMESTNANOSŤ A KÚPNA SILA V REGIÓNOCH

Aká je finančná situácia v našich peňaženkách? A aká je situácia na pracovnom trhu v rôznych regiónoch? Kde sa žije pracujúcim jednoduchšie a kde ťažšie? V ktorých profesiách napríklad neplatí, že mzdy v Bratislave sú vyššie, než na zvyšku Slovenska? Zaujímavé údaje priniesol mzdový prieskum personálnej agentúry Grafton. —

Red, Zdroj: Grafton, Foto: Artem Beliaikin, Tim Mossholder / Unsplash.com

Mzdy nerástli všade rovnako

Čo hovoria o finančnej situácii obyvateľov Slovenska fakty? Mzdy sa kontinuálne zvyšujú vo všetkých regiónoch a vo všetkých segmentoch ekonomiky. Ukazujú to nielen údaje z oficiálnych štatistík, tak aj dáta z exkluzívneho mzdového prieskumu personálnej agentúry Grafton, ktorý zmapoval situáciu na pracovnom trhu v slovenských regiónoch, aj finančné ohodnotenie pri stovkách pracovných pozícií v ôsmich kľúčových odvetviach. Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve bola v roku 2023 vo výške 1 430 EUR, čo znamená medziročný nárast o 9,7 %. Mzdy však nenarástli všade rovnako – najviac to bolo v Nitrianskom kraji, o 11 %, najmenej v Košickom, o 6,3 %. Bratislava bola v tomto smere len tesne nad celoslovenským priemerom – nominálne mzdy tu v 2. kvartáli roku 2023 stúpili o 10,1 %.

„V niektorých sektoroch rástli mzdy menej, v iných viac. K tým s minimálnym rastom patrili napríklad sektor IT, ale aj bankovníctvo a finančné služby. Naopak, najzreteľnejšie rástli mzdy najmä vo výrobe, a tiež v stavebníctve a logistike. Nebolo to však rovnako vo všetkých krajoch. Tu možno všeobecne povedať, že mzdy dlhodobo rastú najvýraznejšie v Nit-

rianskom kraji. No v niektorých odvetviach si výraznejšie polepšili aj obyvatelia okolia Prešova, Žiliny, Trenčína a Banskej Bystrice,“ upresňuje **Martin Malo**, riaditeľ personálnej agentúry Grafton Slovakia a Gi Group, a pokračuje: „Dôsledkom takéhoto vývoja je napríklad aj to, že mzdy sa v niektorých povolaniach dostávajú na veľmi podobnú úroveň naprieč viacerými krajinami. Evidentné je to najmä v spomínanej oblasti inžinieringu a výroby. Ako ukázal aj náš prieskum, vyššie mzdy v Bratislave už dnes nie sú všeobecne platným pravidlom. Napríklad mzda špecialistu údržby alebo servisného technika je približne rovnaká v Bratislave, v Nitre aj v Banskej Bystrici. Vedúci závodu môže zarobiť v Trenčíne a Žiline dokonca viac, než v Bratislave. A podobné príklady sa dajú nájsť aj v stavebníctve a realitách alebo v oblasti IT.“

Reálne mzdy Slovákov pomaly začínajú rásť

Naše mzdy síce v uplynulých rokoch stúpali rýchlejšie než kedykoľvek predtým, napriek tomu sa však dnes nemáme lepšie než v roku 2020. Skôr naopak. „Inflácia totiž niekoľko rokov tlačila ceny nahor omnoho vyšším tempom, než akým rástli naše mzdy,“ vysvetľuje Martin Malo a dodáva: „Medziročná inflácia dosahova-

la na prelome rokov 2022 a 2023 takmer 13 %, približne 4 mesiace sa dokonca držala nad 15 %. Medziročný rast našich miezd bol pritom len asi polovičný. Naše reálne príjmy preto citelne klesali.“

Našťastie, situácia sa u nás pomaly zlepšuje – výsledkom kombinácie pomerne výrazného rastu nominálnych miezd a klesajúceho tempa inflácie bol na začiatku roka dokonca rast reálnych miezd, ktorý štatistickí zaznamenali vo väčšine odvetví. „V treťom štvrtroku 2023 stúpila priemerná mzda na Slovensku na 1 403 €, čo predstavovalo medziročný rast o 8,3 %. Po zohľadnení inflácie sa pritom reálna mzda znížila už len o 0,6 %. Vo februári tohto roka sa inflácia v medziročnom porovnaní priblížila k 3 %, pričom mzdy rástli omnoho vyšším tempom – to konečne prinieslo aj rast reálnych miezd,“ popisuje M. Malo pozitívny trend.

Aká je situácia na trhu práce v jednotlivých regiónoch Slovenska?

Bratislavský kraj stále pociťuje nedostatok pracovnej sily, zamestnávateľa sa preto snažia prilákať zamestnancov náborovými príspevkami a príspevkami za odporúčanie. Výrazne sa tak rozširuje ponuka finančných a nefinančných benefitov vo firmách. Home office a hybridný model práce sa stali štandardom pri bielych golieroch. Zamestnanci sú ochotní zmeniť prácu, ak je rozdiel mzdy vyšší ako 200 EUR. Mnohí kandidáti sú však nedostatočne jazykovo vybavení a nie sú ochotní migrovať za prácou. Medián mesačnej mzdy bol v Bratislavskom kraji v roku 2022 na úrovni 1 497 EUR, pričom muži zarobili najčastejšie 1 635 EUR, ženy 1 373 EUR.

V Trnavskom kraji je nedostatok kvalifikovaných zamestnancov, a tak sú zamestnávateľa ochotní dať vyššiu mzdu tým, ktorých si chcú udržať. Na pracovnom trhu chýbajú hlavne účtovníci, IT developeri, náborári, ale aj operátori výroby či montážni pracovníci. Vo výrobnom

sektore preto firmy poskytujú aj náborové príspevky. Zamestnanci pred negarantovanými benefitmi uprednostňujú zvýšenie fixnej výšky mesačnej mzdy. Z benefitov je najžiadanejšia 13. a 14. mzda, naopak, najmenší záujem je o firemné škôlky. Medián mesačnej mzdy bol v Trnavskom kraji v roku 2022 na úrovni 1 215 EUR, pričom muži zarobili najčastejšie 1 353 EUR, ženy 1 111 EUR.

V Nitrianskom kraji naďalej pretrvávajú nedostatky pracovnej sily vo výrobe, ktorý súvisí aj s nezáujmom odídencom z Ukrajiny o prácu na Slovensku. Na pracovnom trhu sú najviac žiadané odborné pozície ako CNC operátor, elektromechanik či zvarač. Home office sa v tomto kraji pomaly dostáva aj do výrobných spoločností, pričom ide zväčša o formát 4 + 1 alebo 3 + 2. Vo výrobných profesiách, najmä v automobilovom priemysle, firmy poskytujú náborové príspevky. Zamestnanci týchto spoločností sú ochotní zmeniť prácu už pri rozdieli mzdy 50 – 100 EUR. Medián mesačnej mzdy bol v Nitrianskom kraji v roku 2022 na úrovni 1 161 EUR, pričom muži zarobili najčastejšie 1 251 EUR, ženy 1 082 EUR.

V Banskobystrickom kraji rastú mzdy aj benefity hlavne pri pozíciách, pri ktorých je na pracovnom trhu dlhodobý nedostatok uchádzačov. Home office sa stal už stálym benefitom aj vo výrobných spoločnostiach. Zamestnanci menia prácu častejšie, zvyšuje sa fluktuácia. Nezvyšuje sa však počet ľudí hľadajúcich prácu v zahraničí. Na trhu je viac ponúk práce pre absolventov, ktorým zamestnávateľia ponúkajú náborové príspevky, odborné zaškolenie aj rôzne benefity. Citelný je nedostatok ľudí na technických pozíciách ako CNC operátori, elektromechanici a tiež operátori výroby. Medián mesačnej mzdy bol v Banskobystrickom kraji v roku 2022 na úrovni 1 153 EUR, pričom muži zarobili najčastejšie 1 223 EUR, ženy 1 089 EUR.

V Trenčianskom kraji je fluktuácia stále veľmi vysoká a naďalej rastie vďaka veľkým možnostiam výberu zamestnania. K zmene práce motivuje ľudí najmä vyššia mzda. Home office je poskytovaný hlavne na vyšších pozíciách u bielych golierov, pomaly sa však rozširuje aj v štátnej správe. Časté je dochádzanie za prácou do iných regiónov. Absolútny nedostatok pracovnej sily znižuje kritériá na uchádzačov pri výberových procesoch. Zvyšujú sa tiež výšky náborových príspevkov vo výrobných profesiách a rozširuje sa ponuka rôznych benefitov. Medián mesačnej mzdy bol v Trenčianskom kraji v roku 2022 na úrovni 1 190 EUR, pričom muži zarobili najčastejšie 1 332 EUR, ženy 1 078 EUR.

V Žilinskom kraji prídu o prácu stovky ľudí, nebude to však dôsledok krízy, ale uzatvárania baní. V tomto kraji aj naďalej panuje nízka nezamestnanosť a nedostatok pracovnej sily. Najmä výrobná sféra pociťuje deficit odborných pracovníkov ako sú elektromechanici a zvarači. To vytvára tlak na zamestnávateľov, aby zvyšovali základnú mzdu aj výšky benefitov a náborových

príspevkov. Fluktuácia však stále rastie, hlavne na pozíciách vo výrobe, ako sú montážni pracovníci či operátori výroby. Home office sa začína poskytovať aj v rámci štátnej správy. Medián mesačnej mzdy bol v Žilinskom kraji v roku 2022 na úrovni 1 190 EUR, pričom muži zarobili najčastejšie 1 319 EUR, ženy 1 082 EUR.

V Prešovskom kraji vedie rast miezd vo všetkých odvetviach k zvýšenej fluktuácii. Dopyt je najmä po operátoroch výroby a pracovníkoch v logistike. Zamestnávateľia však ponúkajú menší počet pracovných benefitov, nízke sú aj príspevky na dopravu. Na výrobných pracovníkov sú pritom kladené vysoké pracovné požiadavky. Pretrvávajú aj neochota niektorých zamestnávateľov pracovať s marginalizovanou skupinou obyvateľstva. Pracovníkom v kanceláriách, hlavne na vyšších pozíciách, sa začína poskytovať home office, prípadne sa zavádza hybridný model práce. Medián mesačnej mzdy bol v Prešovskom kraji v roku 2022 na úrovni 1 058 EUR, pričom muži zarobili najčastejšie 1 105 EUR, ženy 1 017 EUR.

V Košickom kraji sa zvýšila fluktuácia do krajín západnej a severnej Európy. To spôsobuje nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily vo výrobe, ale aj IT špecialistov a pracovníkov na inžinierskych technických pozíciách. Zvyšujú sa preto mzdy a rastie aj počet benefitov, ktoré zamestnávateľia poskytujú. Zároveň stúpa tlak výrobných pracovníkov na poskytovanie záloh a bezplatnej dopravy do zamestnania. Čiastočný home office začína byť samozrejmosťou pri bielych golieroch, permanentný sa ponúka pri ťažko obsaditeľných pozíciách. Medián mesačnej mzdy bol v Košickom kraji v roku 2022 na úrovni 1 188 EUR, pričom muži zarobili najčastejšie 1 273 EUR, ženy 1 105 EUR.

Prehľad výšky miezd a miery nezamestnanosti v slovenských regiónoch:

Kraj	medián mesačnej mzdy v roku 2022	medián mesačnej mzdy - muži	medián mesačnej mzdy - ženy	miera evidovanej nezamestnanosti (VIII/2023)
Bratislavský	1 497 EUR	1 635 EUR	1 373 EUR	3,17%
Trnavský	1 215 EUR	1 353 EUR	1 111 EUR	3,57%
Nitriansky	1 161 EUR	1 251 EUR	1 082 EUR	3,75%
Banskobystrický	1 153 EUR	1 223 EUR	1 089 EUR	7,07%
Trenčiansky	1 190 EUR	1 332 EUR	1 078 EUR	3,68%
Žilinský	1 190 EUR	1 319 EUR	1 082 EUR	4,19%
Prešovský	1 058 EUR	1 105 EUR	1 017 EUR	8,44%
Košický	1 188 EUR	1 273 EUR	1 105 EUR	7,35%

Zdroje: Údaje o mesačných mzdách miere nezamestnanosti ŠÚ SR a ÚPSVR